

וכאילו שכתבה התורה "לא תאכלו נבלת בהמה טהורה". וכן מתורץ לגבי חלב וחלב, ולגבי אבר מן החי בבהמה טמאה.

והנה, הקרן אורה הקשה קושייתו למאן דאמר "חצי שיעור מותר מן התורה", ובסוף מציין לתוס' חולין קב ב ד"ה שאין בו. והמעין בתוס' שם יוכח שהקושיא היא אפילו למאן דאמר "חצי שיעור אסור מן התורה".

ושם הביאו התוס' גמרא במסכת שבועות [כג ב] שלדעת ריש לקיש בנשבע שלא יאכל חצי שיעור נבילה, חל איסור שבועה על איסור נבילה, וחייב. וכתבו שם התוס' במסכת שבועות, שהוא הדין, למאן דאמר חצי שיעור אסור מן התורה כיון שאין לוקין על חצי שיעור. והתוס' שם בחולין, מקשים על פי זה, למה לא יחול איסור אבר מן החי על טריפה, או על בהמה טמאה. וכן הקשו הגאון רבי עקיבא איגר [כאן] והחתם סופר [יורה דעה סימן צ"ב] ובגבורת ארי [יומא עג ב] והצל"ח [חולין שם] והחקרי לב [יורה דעה חלק א סימן מד].

הצל"ח והחתם סופר מתרצים, שהתוס' לא כתבו כן אלא בנשבע שלא אוכל חתיכה זו, ויש בה פחות מכשיעור בלי שום צירוף, או באיסור אבן מן החי החל על פחות מכשיעור טריפה או טמאה, ואף בלי צירוף, חל איסור על חתיכה זו, לפיכך יש מקום לומר שחל האיסור השני,

מה שאין כן בנידון דידן שהאיסור השני יחול רק בתוספת צירוף חתיכה אחרת, וגם החתיכה היא צריך לצירוף כדי שיחול האיסור השני, צירוף כזה לא יועיל כדי שהאיסור השני יחול. וכן כתבו הברך טעם [שער הכולל דין ב] ובאר יצחק [אורח חיים סימן י]. ורבי עקיבא איגר, כתב על דרך זו "לא ידענא מקום לחלק בזה". ועיין בשערי יושר [שער ג פרק יח] ובחידושי על מסכת יבמות [סימן לא].

מאן דאמר זה, אין איסור כלל על החצי שיעור בהמה טמאה, ועתה למה לא יצטרף עם חצי שיעור טהורים, כדי שתחול איסור נבילה על שני חצאי הזית. מי מעכב על איסור נבילה לחול? ועוד מדקדק כן על המבשל חלב בחלב [תרבא], שאמרה הגמרא במסכת חולין [קיג ב] שאין לוקין על אכילתו מטעם איסור בשר בחלב, מפני שאיסור בשר וחלב לא חל על איסור חלב [תרבא], ולמה לא יחול, הלא על החלב [תרבא] אין איסור, כיון שהוא חצי שיעור?

ועוד, שם במסכת חולין [קג א] אמרה הגמרא שאיסור אבר מן החי לא חל על איסור בהמה טמאה. וכמו כן קשה, הרי איסור בהמה טמאה הוא בשיעור כזית ואילו איסור אבר מן החי הוא אפילו בפחות מכזית [כמבואר בתוס' ד"ה מיתבי], ואם כן, על פחות משיעור בהמה טמאה, שהוא מותר מן התורה, למאן דאמר "חצי שיעור מותר", למה לא יחול איסור אבר מן החי?

הקרן אורה מתרץ [בתוספת ביאור] שיש לחלק בין מקרה שבא לאדם איסור על איסור, לבין דרשת הכתובים. ולדוגמה אשת איש ונעשית חמותו. איסור אשת איש, האיסור ברור מן התורה, וכן איסור חמותו, ועתה בא על האדם איסור על איסור. אז שייך לדון אם האיסור השני חל עליו או לא. או, לדוגמה: איסור נבילה על איסור יום כפורים. מה שאין כן, באיסור נבילה. כשאנו באים לדרוש המקרא "לא תאכל כל נבילה", ואנו באים לדון אם התכוונה התורה גם לנבלת בהמה טמאה, אז, אנו יודעים שהתורה ודאי לא התכוונה לבהמה טמאה, מטעם "אין איסור חל על איסור".

ועתה, אף אם יתכן אופן שהאיסור השני יש לו יכולת לחול, כגון בחצי שיעור, מכל מקום, התורה לא דיברה כלל על איסור בהמה טמאה, והתורה לא החילה עליה את איסור נבילה.